

Uwaga! W nawiasach kwadratowych podano ilość punktów, jaką można uzyskać za dane pytanie. W pytaniach od 1 do 20 tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa.

Egzamin z prawa rzymskiego – 28 czerwca 2013 r.

1. Zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia, gdy zabrakło akceptowanej przez prawo podstawy dla zatrzymania uzyskanego przysporzenia, domagano się na podstawie: [2]
  - a) *condictio causa data causa non secuta*.
  - b) *condictio sine causa*.
  - c) *condictio ob turpem vel iniustam causam*.

2. Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia to zobowiązanie: [2]
  - a) konsensualne, dwustronne nierównoczesne, nieodpłatne, *bonae fidei*.
  - b) realne, dwustronne równoczesne, nieodpłatne, *bonae fidei*.
  - c) konsensualne, dwustronne równoczesne, odpłatne, *bonae fidei*.

3. W prawie klasycznym *infamia* wiązała się z zasądzeniem na podstawie: [2]
  - a) *actio negotiorum gestorum directa*.
  - b) *actio mandati directa*.
  - c) *actio pignoratitia directa*.

4. Przytaczane – w związku z podejmowaniem środków skierowanych przeciwko bezpodstawnemu wzbogaceniu – przekonanie, że sprawiedliwość nakazuje poszukiwania równowagi między nieuzasadnionym zyskiem a nieuzasadnioną stratą, wyraził już: [2]
  - a) Cynceron.
  - b) Arystoteles.
  - c) Seneka.

5. Nieuczciwe postępowanie przy zawieraniu umowy, które rodzi obawę u człowieka niewzruszonych zasad, to: [2]
  - a) *dolus*.
  - b) *mala fides*.
  - c) *metus*.

6. Juryści rzymscy dyskutowali kwestię *causa* umowy w powiązaniu z: [2]
  - a) kontraktem *locatio conductio*.
  - b) różnymi formami pożyczki.
  - c) kontraktem *stipulatio*.

7. Umowy służące ustanowieniu zabezpieczenia wiarygodności to: [2]
  - a) *consortium, societas*.
  - b) *permutatio, emptio venditio, donatio*.
  - c) *sponsio, fideipromissio, fideiussio*.

8. W przypadku zasądzenia, na podstawie którego ze szczególnych rodzajów depozytu odpowiadano na podwójną wartość, jak w ustawie XII tablic: [2]
  - a) sekwestrowego.
  - b) koniecznego.
  - c) nieprawidłowego.

9. Zakazany przez Justyniana anatocyzm to: [2]
  - a) pobór odsetek przekraczających kwotę należności głównej.
  - b) pobór odsetek ponad maksymalną stawkę dopuszczoną prawem.
  - c) naliczanie odsetek od odsetek.

10. Na gruntach italskich służebności tworzone: [2]
  - a) tylko mancypanyjnie.
  - b) przez *mancipatio* oraz *in iure cessio*.
  - c) *pactionibus et stipulationibus*.

11. Skargą, która pozwalała doprowadzić do wykonania tzw. kontraktów nienazwanych, była: [2]
  - a) *actio praescriptis verbis*.
  - b) *actio Publiciana*.
  - c) *actio quasi Serviana*.

12. Z woli cesarza bizantyjskiego Zenona w 480 roku ostatecznie jako ograniczone prawo rzeczowe powstaje: [2]
  - a) *hypotheca*.
  - b) emfiteuza.
  - c) *superficies*.

13. Przy *actio Publiciana* właściciel kwiryтары mógł się bronić przed odebraniem rzeczy wydanej bonitarnemu przez *traditio* poprzez zastosowanie w procesie:
  - a) *exceptio iusti domini*.
  - b) *exceptio doli*.
  - c) *exceptio quod metus causa*.

14. Obowiązek po stronie posiadacza w dobrej wierze, aby wydać owoce jeszcze nie zużyte, wprowadził: [2]
  - a) Karakalla.
  - b) Dioklecjan.
  - c) Justynian.

15. Klasyfikacja służebności jako osobiste i gruntowe pochodzi od: [2]
  - a) Marcjana.
  - b) Justyniana.
  - c) Grocjusza.

16. Zasada *nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet* została pierwotnie sformułowana w kontekście rzymskiego prawa: [2]

- a) rzeczowego.
- b) zobowiązań.
- c) spadkowego.

17. Jednorazowo powołani do spadku byli: [2]

- a) wszyscy dziedzice według ustawy XII tablic.
- b) tylko *sui heredes*.
- c) tylko *proximi agnati*.

18. Od dawna w prawie rzymskim uznawano, że z chwilą nabycia spadku dziedzic jest następcą zmarłego od momentu jego śmierci. Tę koncepcję retroaktywności zmieniono zasadniczo pod wpływem opinii jurysty: [2]

- a) Labeona.
- b) Juliana.
- c) Papiniana.

21. Oblicz stopień pokrewieństwa, jaki łączyłby Cię: [4x1]

- a) z Twoim pradziadkiem. ....
- b) z synem brata Twego ojca. ....
- c) z córką siostry Twojej babki. ....
- d) z synem brata Twego pradziadka. ....

22. Aulus zabił w 133 roku po Chr. niewolnika należącego do Tytusa. Niewolnik ten był w rzeczywistości synem Tytusa, którego mu urodziła jego niewolnica. Na jakiej podstawie i w jakiej wysokości będzie odpowiadał Aulus za zabójstwo? Zanalizuj sytuację prawną i uzasadnij odpowiedź. [8]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

23. W 49 roku po Chr. Publiusz Lentulus prosi o pomoc w przygotowaniu projektu aktu swej ostatniej woli. Należy do pierwszego cenzusu majątkowego, ale pragnie, aby cały spadek przypadł jedynej córce. Jedynemu synowi, którego emancypował przed 10 laty, chce zostawić rodzinny dom w Rzymie. Pragnie wyzwolić niewolników tego swojego emancypowanego syna o imionach Flakkus oraz Filonikus. Przygotuj projekt testamentu. [8]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

24. W 203 roku po Chr. Marek wydzierżawił swój grunt na stokach Wezuwiusza Tytusowi. Po dwóch latach Marek sprzedał ten grunt i upoważnił nabywcę Kwintusa do objęcia go w posiadanie. Tytus nie wpuścił Kwintusa na grunt, dlatego Kwintus odebrał mu go siłą. Czy przysługuje interdykt *unde vi*? Uzasadnij odpowiedź. [8]

25. W połowie III wieku po Chr. Marek prowadził w Rzymie warsztat, w którym świadczył usługi polegające na czyszczeniu amfor i cystern w zamian za wynagrodzenie. Powyżej wejścia umieścił napis w języku łacińskim i aramejskim, którym w szczególności wskazał, że wyłącza swoją odpowiedzialność za nieusunięcie osadu, jeśli powstał wskutek przetrzymywania w cysternach lub amforach barwników odzieży. Wskazał także, że jeśli zamawiający usługę nie odbierze naczyń w ustalonym terminie, to zobowiązany jest do zapłaty odsetek od umówionego wynagrodzenia w wysokości 12 % rocznie. Hektor, kupiec grecki, oddał pracownikom Marka do czyszczenia dwie cysterny, w których wcześniej przechowywał barwniki. Zaakceptował wskazany przez nich termin usługi i wynagrodzenie. Gdy zgłosił się po odbiór cystern zauważył nieusunięty osad. Odmówił zapłaty wynagrodzenia i powiedział, że zgłosi się po czyste cysterny za 6 miesięcy. Marek zażądał wynagrodzenia wyjaśniając, że zrobił to, do czego się zobowiązał. Sześć miesięcy później zażądał wynagrodzenia powiększonego o odsetki w wysokości 6%. Doszło do procesu – oceń sytuację prawną. [8]

26. Nazwij skargę, wskaż części jej formuły i zaproponuj stan faktyczny, na którego podstawie o taką formułę można się ubiegać u pretora: [8]

Marek niech będzie sędzią; jeśli okaże się, że grunt koło Misenum, o który toczy się spór, należy do Kwintusa według prawa Kwiryków, i jeśli ten grunt Misenński nie zostanie Kwintusowi zwrócony na żądanie Marka, sędziego, ile ten grunt będzie wart, tyle pieniędzy, sędzio, zasądz od Decimusa na korzyść Kwintusa; jeśli się nie okaże – uwolnij.

27. Akcesoryjność zastawu. [6]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

28. Podstawowe zasady interpretacji testamentu. [10]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....